
4

Afscheid Kamerlid Jeanine Hennis-Plasschaert

Aan de orde is **het afscheid van Kamerlid Jeanine Hennis-Plasschaert (VVD)**.

De **voorzitter**:

Ik begin met het voorlezen van de afscheidsbrief van mevrouw Hennis-Plasschaert.

Geachte voorzitter,

Beste Khadija,

Bij het schrijven van een afscheidsbrief ontcom je er niet aan om ook even terug te kijken op de periode die achter je ligt.

Alweer vierentwintig jaar geleden zette ik de eerste stappen op een pad dat nu een andere wending neemt. Ik ging van start bij de Europese Commissie in Brussel. Na een paar jaar verhuisde ik naar Letland. Voor diezelfde Commissie. Een land waar de erfenissen van het Sovjetverleden, op dat moment, nog goed voelbaar waren.

Het is geen geheim dat mijn Letse tijd een onuitwisbare indruk op me heeft gemaakt. Meer dan ooit besepte ik dat onze vrijheid fragiel is. Kostbaar. Een groot goed dat je moet liefhebben en verdedigen. Het werd mijn rode draad. Zo ook in 2004, toen ik voor de VVD mocht plaatsnemen in het Europees Parlement.

In 2010 maakte ik de overstap naar de Tweede Kamer. Dat was best even wennen. Den Haag als middelpunt van de wereld. De mores. Fractiediscipline. Coalitieoverleg. Als nieuw Kamerlid kwam ik er al snel achter dat "vrijheid" in ieder geval niet betekent dat je interviews mag geven over de portefeuilles van collega's. Al doende leert men. Wat een vak. Maar vooral: wat een bijzonder en prachtig ambt.

Begin november 2012 trad ik aan als minister van Defensie in Rutte II. Vijf intensieve jaren volgden. Een organisatie met een duidelijke kerntaak: "beschermen wat ons dierbaar is". Hier wil je voor knokken. Het ging niet vanzelf maar de weg omhoog wordt inmiddels bewandeld. Defensie is er echter nog niet. En ik hoop zeer dat ook de komende jaren verder wordt doorgepakt. In een wereld waar conflicten en instabiliteit welig tieren, kunnen we het ons nu eenmaal niet veroorloven om weg te kijken.

Afgelopen oktober keerde ik terug in uw Kamer. Opnieuw was het wennen. Maar opnieuw was het, boven alles, een voorrecht.

En dan nu een volgende stap. Irak wordt de komende jaren mijn standplaats. Een land dat voor grootse uitdagingen staat. Een land waar mensen wonen zoals u en ik. Maar ook een land waar een vrije en veilige omgeving geenszins een gegeven is.

Voorzitter. Ik ben dankbaar voor de collegialiteit, steun en support die ik steeds weer heb mogen ervaren. Van u allen, en van mijn fractiegenoten in het bijzonder. Ook dank ik

nadrukkelijk alle medewerkers in welke functie dan ook. Zij faciliteren ons op werkelijk alle mogelijke manieren en maken een leven in dit huis nóg mooier. Grote, grote dank daarvoor!

Ik geef toe: het Binnenhof verlaten, valt me zwaarder dan ik op voorhand had verwacht.

Eén ding moet mij nog van het hart. De komende jaren viert Nederland 75 jaar bevrijding en vrijheid. Daar mogen we trots op zijn.

Tegelijkertijd worden verworvenheden en zekerheden, die lange tijd zo rotsvast leken, in toenemende mate ter discussie gesteld. Ook het bestaansrecht van internationale instituten en samenwerkingsverbanden wordt steeds vaker in twijfel getrokken. Maar het zoeken naar een zondebok voor zaken die ons niet bevallen — al dan niet aangemoedigd door "zij" die een karikatuur maken van wat er hier in Den Haag, in Brussel of bijvoorbeeld New York gebeurt — is niet zonder risico's.

Natuurlijk, niet alles laat zich altijd zomaar in klinkende munt vertalen. De wereld is complex, problemen zijn ingewikkeld en de oplossingen zelden eenvoudig. Maar onder de streep is de waarde van samenwerken immens. Ver-gaande polarisatie, in eigen land of daarbuiten, zal ons bitter weinig brengen.

Mevrouw de Voorzitter, nogmaals grote dank!

Vele hartelijke groeten,

Jeanine Hennis-Plasschaert

(Applaus)

De **voorzitter**:

Geachte mevrouw Hennis-Plasschaert,

beste Jeanine,

Vandaag neem je afscheid van de Kamer, waarin je bij elkaar ongeveer drie jaar hebt gezeten. Twee perioden was je Kamerlid voor de VVD: van 2010 tot 2012 en van 2017 tot nu. Je was een graag geziene gast in de media. Ook hier in de Kamer kon je met veel mensen door één deur.

Niet alleen als Kamerlid, maar ook als lid van het Europees Parlement en als minister van Defensie heb je laten zien wat jouw stijl is. "Ontspannen toegankelijkheid", zo omschreef het Parool het eerder dit jaar. Ik denk dat veel mensen zich in die beschrijving zullen herkennen.

Het is jammer dat we daar in de Kamer niet méér van kunnen profiteren, nu je hebt gekozen voor een nieuw hoofdstuk in je leven. Je gaat leiding geven aan de missie van de Verenigde Naties in Irak. Dat is een grote felicitatie waard.

Het is een uitdaging én een eer, om te werken aan een — in je eigen woorden — vrijere en veiligere omgeving voor mensen zoals jij en ik. Tegelijkertijd is het geen geheim dat ik het ontzettend jammer vind om opnieuw afscheid te nemen van een volksvertegenwoordiger. In dit geval zelfs

iemand die bij de laatste verkiezingen 150.000 voorkeurstemmen heeft gekregen.

Ook de eerste periode dat je Kamerlid was, konden we maar relatief kort van je genieten. Jouw politieke ster rees toen zo snel, dat we je na twee jaar al moesten afstaan aan het kabinet. Je werd de eerste vrouwelijke minister van Defensie in Nederland. Je kwam terecht bij een organisatie die een moeilijke tijd doormaakte: Defensie moest inkrimpen qua personeel en het budget werd beperkt. Het maakte het voor jou niet makkelijker om het vertrouwen van de militairen te winnen. Maar dat lukte toen goed en ging steeds beter.

Soms kregen we iets van jouw originele aanpak te zien. In 2013 twitterde je een foto van jezelf in een sneeuwhol in het noorden van Noorwegen. In die hut had je de nacht doorgebracht met Nederlandse mariniers.

(Hilariteit)

De voorzitter:

Dat deed je omdat je zelf wilde voelen wat onze militairen ondergaan. Dat vond je cruciaal voor een minister.

Het valt je zwaar, zo zei je net tegen mij, om Den Haag en het Binnenhof te verlaten. Je gaf dat ook aan in je brief. En dat is niet zo verwonderlijk. Er is veel gebeurd, ook in deze plenaire zaal. Ik wil graag stilstaan bij twee voorbeelden van jouw optreden in deze Kamer, waaruit blijkt uit wat voor hout jij bent gesneden.

Een eerste voorbeeld brengt ons terug naar het moeilijke debat van bijna een jaar geleden, over het ongeluk met een mortier in Mali. In alle waardigheid heb jij op die dinsdag eerst uitvoerig verantwoording afgelegd voor het beleid dat je als bewindspersoon had gevoerd. Terwijl sommige Kamerleden direct aandrongen op je vertrek, besepte jij hoe belangrijk het is voor de Nederlandse democratie dat een minister zich ten overstaan van de Kamer verantwoordt voor haar beleid. Pas tegen het einde van het debat diende je je ontslag in, omdat je je ministeriële verantwoordelijkheid erkende. Respect daarvoor. Hoe moeilijk het voor jou persoonlijk ook was, je liet zien hoe belangrijk staatsrechtelijke zuiverheid voor jou was. Dat waardeer ik enorm.

Een tweede voorbeeld van jouw kenmerkende optreden in de Kamer komt uit je eerste periode als Kamerlid, voor Rutte-I. Je voelt 'm al aankomen. Je was in het Europees Parlement gewend om ideologisch voluit te gaan, zoals je dat noemde. Nu zat je met dichtgetimmerde coalitieakkoorden waar je je aan moest houden. Daar komt-ie: de weigerambtenaar, die weigerde om homo's te trouwen. Daar was je fel tegenstander van. Toch stemde je tegen afschaffing van die mogelijkheid. Coalitiediscipline! Je had het daar moeilijk mee. Dat liet je ook merken. Die duidelijkheid is heel kenmerkend voor jou. Er niet omheen draaien, geen verbloemend verhaal vertellen, maar duidelijk maken dat je ervan baalde. Je hebt heel veel meloenen doorgeslikt, zeggen we tegenwoordig over zoiets.

Tegelijkertijd bleef je glashelder over je liberale idealen, die eind jaren negentig waren gerijpt toen je in post-Sovjet Letland werkte. Eén van de mooiste en meest vormende periodes in je leven, zei je daar zelf over. Ik denk dat je aan

de vooravond staat van opnieuw zo'n bijzondere, intensieve en vormende fase.

Heel veel dank voor je inzet in de afgelopen jaren. We wensen je heel veel succes in je nieuwe baan als VN-chef in Irak. Het is een mooie en gewichtige taak. Het schijnt trouwens dat je al een tijdje Arabisch leert. Ik ben heel benieuwd hoe dat inmiddels klinkt. En mocht je behoefte hebben aan een overhoring, dan weet je me te vinden!

Heel veel succes. Het ga je goed.

(Applaus)

De voorzitter:

Dan schors ik nu de vergadering om afscheid te kunnen nemen van mevrouw Hennis-Plasschaert.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.